

SMRT ZAMĚŠTNAVATELE A PŘECHOD PRÁV A POVINNOSTÍ Z PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ

LJUBOMÍR DRÁPAL

1. SMRT FYZICKÉ OSOBY JAKO PRÁVNÍ UDÁLOST

Smrt fyzické osoby je tradičně pokládána za objektivní právní skutečnost (právní skutečnost nezávislou na vůli osoby – právní událost), z níž vznikají, mění se nebo zanikají práva a povinnosti; totéž samozřejmě musí platit tehdy, byla-li fyzická osoba prohlášena za mrtvou pravomocným soudním rozhodnutím.

Právní osobnost (způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti) má fyzická osoba od narození až do své smrti.¹ Smrtí právní osobnost fyzické osoby zaniká; smrt proto ukončuje způsobilost fyzické osoby nakládat se svým jměním a vykonávat práva a plnit povinnosti s tím spojená. Smrt však nemá za následek, že by zanikala (všechna) práva a povinnosti, jichž byla fyzická osoba nositelem za svého života. Právo vychází v tomto směru ze zásady, že práva a povinnosti (z hmotněprávních a procesněprávních vztahů) zemřelého člověka přechází – na základě universální sukcese – na jeho právní nástupce s výjimkou těch, o nichž zákon stanoví, že smrtí fyzické osoby zanikají.

Přechod práv a povinností ze zemřelého člověka na právní nástupce upravuje především dědické právo. Úprava dědického práva, obsažená v občanském zákoníku, je doplňována zvláštní právní úpravou uvedenou v jiných zákonech, mimo jiné též v zákoníku práce.² Zvláštní právní úprava přechodu práv a povinností ze zemřelého člověka na jeho právní nástupce navazuje na občanský zákoník a v některých směrech se od něho odchyluje; nicméně, dědickému právu je (mimo jiné) vyhrazeno stanovit, kdo je dědicem zemřelého člověka, jak dědické právo vzniká a jak se nabývá dědictví.

Při nabývání dědictví se projevuje princip úřední ingerence státu; každá pozůstalost musí být projednána orgánem veřejné moci (soudem) a dědictví nabývá (jako dědic) jen ten, o němž to stanoví pravomocné rozhodnutí soudu. Dědické právo vzniká smrtí zůstavitele a dědictví se nabývá – jde-li o dědice, jehož dědické právo nebylo podmínkou, doložením času nebo jinak odsunuto – s účinností ke dni vzniku dědického práva. Protože k projednání pozůstalosti a potvrzení nabytí dědictví soudem nutně dochází až po smrti

¹ Pro účely tohoto příspěvku pomíjím, že jako na již narozené se hledí i na počaté dítě, vyhovuje-li to jeho zájmům a narodí-li se opravdu živé (§ 25 občanského zákoníku).

² Srov. například § 328 zákoníku práce.

zůstavitele, vždy tu nastává (delší nebo kratší) období, v němž po smrti zůstavitele ještě nebylo pravomocným soudním rozhodnutím potvrzeno nabytí dědictví a v němž proto nemůže být ještě nepochybné, kdo se vskutku stane zůstavitelovým dědicem. Nicméně, ani v uvedeném období se „běh věcí života nezastavuje“ a rovněž ohledně pozůstalosti je potřeba (bez ohledu na smrt zůstavitele) činit právní jednání a vůbec vykonávat práva a povinnosti, která konal za svého života zůstavitel.

2. SPRÁVA POZŮSTALOSTI

Právní režim platný v období mezi dnem smrti (prohlášením za mrtvého) zůstavitele a dnem právní moci rozhodnutí soudu o dědictví (popřípadě jiného skončení řízení o pozůstalosti nebo likvidace pozůstalosti) se označuje jako „správa pozůstalosti“. Občanský zákoník upravuje správu pozůstalosti v § 1677 a násl.

Nutno předeslat, že každý ze zůstavitelových dědiců se pokládá – v době od smrti zůstavitele (prohlášením zůstavitele za mrtvého) do právní moci rozhodnutí soudu o dědictví (popřípadě jiného skončení řízení o pozůstalosti nebo nařízení likvidace pozůstalosti) – za vlastníka „celé věci“ patřící do pozůstalosti a na nositele práv z toho vyplývajících. Zanechal-li zůstavitel více dědiců, zákon konstruuje,³ že mezi nimi vzniká v této době tzv. společenství jmění. Tím však není dotčen institut správy pozůstalosti. Vyplývá z toho, že oprávnění spravovat majetek patřící do pozůstalosti a vykonávat práva a plnit povinnosti z toho vyplývající přísluší tomu, kdo spravuje pozůstalost, a že dědici mohou vykonávat oprávnění spojená s tzv. společenstvím jmění, jen jestliže to umožňuje potřeba správy pozůstalosti.

Správa pozůstalosti začíná dnem (přesněji řečeno okamžikem) zůstavitelovy smrti. Jakmile zůstavitel zemřel, musí být zajištěno, že správa jeho jmění bude bez prodlení vykonávána. Zákon proto stanoví, kdo je oprávněn správu pozůstalosti vykonávat, a současně předpokládá, že pozůstalost bude vždy některou z těchto osob spravována již od počátku (od smrti zůstavitele) až do potvrzení nabytí dědictví pravomocným rozhodnutím soudu nebo do jiného skončení řízení o pozůstalosti.

3. OSOBY VYKONÁVAJÍCÍ SPRÁVU POZŮSTALOSTI

Osoby oprávněné spravovat pozůstalost jsou vyjmenovány v § 1677 odst. 1 občanského zákoníku; nikdo jiný není oprávněn spravovat pozůstalost, i kdyby mu svědčilo dědické právo po zůstaviteli.

Správu pozůstalosti vykonává v první řadě správce pozůstalosti, kterého povolal zůstavitel; k povolání správce pozůstalosti zůstavitelem se vyžaduje forma veřejné listiny (veřejnou listinou se rozumí notářský zápis⁴). V případě, že zůstavitel nepovolal správce pozůstalosti (popřípadě odmítl-li povolání správce spravovat pozůstalost nebo není-li

³ Srov. § 1236 občanského zákoníku.

⁴ Srov. § 3026 odst. 2 občanského zákoníku.

zřejmě způsobilý spravovat pozůstalost) nebo že zůstavitel povolal správce pozůstalosti jen k části pozůstalosti, přísluší správa pozůstalosti (celé nebo zbývající části) vykonavatelé závěti. Činnost vykonavatele závěti při projednání pozůstalosti záleží především v péči o řádné splnění poslední vůle zůstavitele; pozůstalost spravuje „jakoby navíc“ tehdy, jestliže mu to zůstavitel (v souvislosti s jeho povoláním do funkce) uložil, popřípadě je-li ochoten a schopen tuto činnost vykonávat. Odmítne-li vykonavatel závěti spravovat pozůstalost nebo je-li zřejmě nezpůsobilý tuto funkci zastávat, přijme soud – jak se také naznačuje v § 1554 odst. 2 občanského zákoníku – „jiné opatření“.

Jestliže zůstavitel nepovolal správce pozůstalosti a ani vykonavatele závěti nebo není-li povolaný správce pozůstalosti nebo vykonavatel závěti ochoten nebo schopen spravovat pozůstalost, soud především uváží, zda by pozůstalost nemohli řádně spravovat jediný dědic, některý z více dědiců nebo všichni dědici společně. Soud vezme v úvahu zejména rozsah pozůstalosti, povahu majetku do ní patřícího a schopnosti dědiců řádně spravovat pozůstalost s péčí řádného hospodáře. Dědic může spravovat pozůstalost (zcela nebo zčásti) jen tehdy, je-li jeho dědické právo „jasně prokázáno“, tedy nejsou-li pochybnosti o jeho dědickém titulu, není-li tu spor o jeho dědické právo a není-li tu skutečnost, pro kterou by nemohl dědit.

Zanechal-li zůstavitel jen jediného dědice, přísluší mu správa pozůstalosti v případě, že je ochoten a opravdu schopen pozůstalost řádně spravovat. Má-li po zůstaviteli dědit více dědiců, může spravovat pozůstalost jen jeden nebo jen někteří z nich, jestliže se na tom dědici jednomyslně shodli; více dědiců ovšem nemůže spravovat stejné části pozůstalosti. Nedohodnou-li se dědici na tom, kteří z nich budou pozůstalost spravovat, přísluší správa pozůstalosti všem dědicům společně, a to samozřejmě pouze tehdy, jsou-li s ohledem na svoje znalosti a zkušenosti a na jejich vzájemné vztahy způsobilí pozůstalost řádně spravovat; správu pozůstalosti (práva a povinnosti s tím spojená) vykonávají společně a nerozdílně.

V průběhu řízení o pozůstalosti může vzniknout pochybnost o tom, kdo má pozůstalost nebo její určitou část spravovat, tedy zda správa pozůstalosti náleží správci pozůstalosti povolanému zůstavitelem, nebo vykonavatelé závěti, nebo jednomu dědici, nebo některému z více dědiců anebo všem dědicům společně, popřípadě který z více dědiců je oprávněn spravovat pozůstalost, nebo kdo má jakou část pozůstalosti spravovat. Uvedenou pochybnost vyřeší soud v řízení o pozůstalosti usnesením, v němž určí, kdo je oprávněn spravovat pozůstalost, popřípadě jakou její část.

Nastane-li situace, že správa pozůstalosti nepřísluší správci pozůstalosti, kterého by povolal zůstavitel, a ani vykonavatelé závěti a že pozůstalost nemohou (nebo nechtějí) spravovat ani dědici, spravuje pozůstalost správce pozůstalosti, kterého jmenuje soud; o jmenování správce pozůstalosti soud rozhodne usnesením, v němž rovněž uvede to, zda má spravovat celou pozůstalost nebo jen její část, popřípadě přesné vymezení spravované části pozůstalosti.

V případě, že byla nařízena likvidace pozůstalosti, přísluší (ode dne vyvěšení usnesení soudu o nařízení likvidace pozůstalosti na úřední desce soudu) správa pozůstalosti likvidačnímu správci nebo, nebyl-li likvidační správce dosud jmenován, notář, který byl v řízení o pozůstalosti soudem pověřen provedením úkonů jako soudní komisař.

Osoba vykonávající správu pozůstalosti činí právní jednání nebo jiné úkony týkající se spravované pozůstalosti pod svým označením (jako fyzická nebo právnická osoba) s dodatkem, z něhož je patrné, že vystupuje z titulu správy pozůstalosti a jakého zůstavitele.

4. PŘEDMĚT SPRÁVY POZŮSTALOSTI

Předmětem správy pozůstalosti je jmění, o němž lze mít za to, že tvoří pozůstalostní jmění, tedy aktiva pozůstalosti (tj. majetek zůstavitele, který vlastnil v den své smrti, pohledávky a majetková práva, která sice vznikla teprve po smrti zůstavitele, avšak mají původ v právních skutečnostech, jež nastaly za jeho života, a která by mu bez dalšího patřila, kdyby nezemřel, a právo na vypořádání společného jmění, které bylo zrušeno, zaniklo nebo bylo zúženo ještě za života zůstavitele a do jeho smrti nebylo vypořádáno), a pasiva pozůstalosti (tj. dluhy zůstavitele, které měl v době smrti, dluhy, které mají původ v právních skutečnostech, z nichž by měl plnit zůstavitel, kdyby mu v tom nezabránila jeho smrt, náklady pohřbu, náklady některých osob na zaopatření a další dluhy, které vznikly po smrti zůstavitele, o nichž zákon stanoví, že je hradí dědici zůstavitele nebo že se hradí z pozůstalosti, popřípadě že jsou pasivem pozůstalosti).

V případě, že manželství zůstavitele zaniklo jeho smrtí a že zůstavitel měl s pozůstalým manželem majetek a dluhy ve společném jmění manželů, vystupuje – v závislosti na tom, jaký měl zůstavitel s pozůstalým manželem manželský majetkový režim – až do vypořádání majetkových povinností a práv bývalých manželů v těchto vztazích na místě zůstavitele osoba, která spravuje jeho pozůstalost, aniž by tím byla (mohla být) jakkoliv dotčena práva pozůstalého manžela k tomuto jmění. Došlo-li pravomocným usnesením soudu vydaným v řízení o pozůstalosti k vypořádání dosud společného majetku zůstavitele a pozůstalého manžela, je dalším předmětem správy pozůstalosti jen ten „dosud společný“ majetek, o němž bylo rozhodnuto, že patří do pozůstalostního jmění, a nevztahuje se nadále na majetek, který podle usnesení soudu připadl pozůstalému manželovi. Dluhy, i když tvořily součást společného jmění, jsou předmětem správy pozůstalosti vždy, byl-li z nich zavázán (vůči věřitelům) zůstavitel.

Do správy pozůstalosti samozřejmě náleží také práva a povinnosti (hmotněprávní nebo procesněprávní povahy) vyplývající z pozůstalostního jmění a s ním neoddělitelně spjatá.

Práva a povinnosti osoby, která spravuje pozůstalost, stanoví zákon; zákon ovšem výslovně nevymezuje všechna práva, která by měla osoba spravující pozůstalost uplatnit, a ani všechny povinnosti, které je třeba splnit, a proto, nestanoví-li zákon něco jiného, odvozují se práva a povinnosti osoby spravující pozůstalost z pravidel prosté správy cizího majetku, vykonávané podle § 1405 a násl. občanského zákoníku.

Osoba, která spravuje pozůstalost, samozřejmě vykonává též práva a povinnosti, která jsou se spravovaným majetkem neoddělitelně spjata nebo která vyplývají z činností nebo úkolů vyvolaných provozem nebo jiným užíváním zůstavitelova majetku, jako je např. pojištění majetku či odpovědnosti za škodu, plnění povinností daňového subjektu,

plátce daně nebo plátce pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení nebo příspěvku na státní politiku zaměstnanosti apod.

Správa pozůstalosti tedy nepůsobí jen vůči dědicům nebo dalším osobám, které si činí nárok na pozůstalost, ale rovněž vůči třetím osobám, zejména proti věřitelům nebo dlužníkům zůstavitele a dalším osobám, které byly se zůstavitelem v právních vztazích, a vůči orgánům veřejné moci, i když jde o veřejnoprávní vztahy. Zanechal-li zůstavitel dluhy (soukromoprávní nebo veřejnoprávní povahy), mohou se věřitelé (jak se výslovně uvádí v § 1703 občanského zákoníku) domáhat jejich splnění po dobu projednání pozůstalosti (tedy až do právní moci usnesení o dědictví nebo jiného skončení řízení o pozůstalosti, popř. do nařízení likvidace dědictví) jen vůči tomu, kdo spravuje pozůstalost, a uspokojeni mohou být jen z majetku patřícího do pozůstalosti; totéž platí, jde-li o jiná pasiva pozůstalosti. Pohledávky a jiná aktiva zůstavitele je po dobu projednávání pozůstalosti oprávněn vymáhat jen ten, kdo spravuje pozůstalost. Osobě, která spravuje pozůstalost, poskytuje zůstavitelův dlužník plnění (nebo vůči němu činí jiná právní jednání směřující k zániku dluhů), ledaže by soud nařídil, aby bylo plnění skládáno do úschovy soudu. Jsou-li součástí pozůstalosti další práva a povinnosti (odvozená od jmění pozůstalosti nebo od nakládání s majetkem pozůstalosti), vykonává je osoba spravující pozůstalost bez ohledu na to, zda mají povahu soukromoprávní nebo veřejnoprávní.

5. ZŮSTAVITEL JAKO ZAMĚSTNAVATEL

Každý zaměstnavatel (patrně) nezaměstnává fyzické osoby jen samoúčelně, ale v souvislosti s výkonem určité činnosti, kterou provozuje, nebo při plnění svých úkolů.

Podnikatel, který je vlastníkem obchodního závodu (organizovaného souboru jmění, který vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti⁵), zaměstnává jiné fyzické osoby v základních pracovněprávních vztazích (jen a právě) proto, že to vyžaduje provozování jeho obchodního závodu. Je nepochybné, že obchodní závod patří po smrti podnikatele do pozůstalostního jmění a že je (až do právní moci usnesení o dědictví nebo jiného skončení řízení o pozůstalosti) předmětem správy dědictví vykonávané k ní příslušnou osobou. Bylo by zřejmě protismyslné, aby osoba provozující správu pozůstalosti spravovala obchodní závod zůstavitele, aniž by mohla vystupovat také jako osoba vykonávající práva a povinnosti zaměstnavatele vůči fyzickým osobám, které pracovaly u zůstavitele v jeho obchodním závodě na základě některého ze základních pracovněprávních vztahů a jejichž pracovněprávní vztah neskončil ještě za života zůstavitele.

To, co platí u podnikatele provozujícího obchodní závod, musí být nutně aplikováno u každé fyzické osoby, pro kterou se (jako pro zaměstnavatele) jiná fyzická osoba zavázala k výkonu závislé práce v základním pracovněprávním vztahu. Dovození proto, že smrtí fyzické osoby, která byla zaměstnavatelem, základní pracovněprávní vztah

---

⁵ Srov. § 502 občanského zákoníku.

(jejích zaměstnanců) bez dalšího nezaniká a že další osud pracovněprávních vztahů zůstavitelových zaměstnanců není vždy spojen s pokračováním v živnosti (po zemřelém zaměstnavateli).

6. PŘECHOD PRÁV A POVINNOSTÍ Z PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ

Smrtí fyzické osoby, která je zaměstnavatelem, nepřecházejí na jejího právního nástupce věci a jiný majetek či dluhy (pozůstalostní jmění), ale (zpravidla) také činnost, kterou zůstavitel provozoval a která je s jeho jměním neoddělitelně spjata, nebo úkoly, které (pomocí svého jmění) plnil. Přejímací práva a povinnosti ze zůstavitele na jeho právního nástupce spočívá na zásadě universální sukcese, a proto s přechodem jmění přechází rovněž všechna práva a povinnosti s tím spjatá (z toho vyplývající), když není dobře představitelné, aby s činností, kterou zůstavitel provozoval, nebo s úkoly, které plnil, nepřešla na jeho právního nástupce také práva a povinnosti s tím spjatá (z toho vyplývající), i kdyby šlo práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů. V tomto smyslu je třeba smrt fyzické osoby, která je zaměstnavatelem, pokládat za právní skutečnost (právní událost), na základě které dochází k převodu činnosti nebo úkolů (anebo jejich části) od dosavadního zaměstnavatele (zůstavitele) na přejímajícího zaměstnavatele. Do doby skončení řízení o pozůstalosti (do právní moci rozhodnutí soudu o dědictví nebo jiného skončení projednávání pozůstalosti, popřípadě do zpeněžení v rámci likvidace pozůstalosti) je proto výkon práv a povinností zaměstnavatele rovněž předmětem správy pozůstalosti.

Přejímajícím zaměstnavatelem nemusí být v důsledku smrti zaměstnavatele, který je fyzickou osobou, vždy jeho dědic. Obchodní závod nebo jiná zůstavitelova věc mohou být předmětem zůstavitelova odkazu; přejímajícím zaměstnavatelem je proto odkazovník, jestliže na něho (v souvislosti se splněním odkazu) přešly činnosti nebo úkoly zůstavitele. V případě, že soud nařídil likvidaci pozůstalosti (z důvodu, že bylo zjištěno předlužení majetku zůstavitele) a že proto došlo ke zpeněžení zůstavitelova majetku patřícího do likvidační podstaty, je přejímajícím zaměstnavatelem vždy ten, na něhož přešly činnosti nebo úkoly zůstavitele v souvislosti se zpeněžením majetku z likvidační podstaty. Nejen dědice, ale rovněž odkazovník nebo nabyvatele majetku z likvidační podstaty je třeba pokládat za právního nástupce zůstavitele (přejímajícího zaměstnavatele).

Po dobu výkonu správy pozůstalosti vykonává práva a povinnosti zaměstnavatele (přejímajícího zaměstnavatele) z pracovněprávních vztahů (spolu s dalšími právními jednáními) osoba, které náleží správa pozůstalosti.

Uvedené závěry pojmově předpokládají, že zůstavitel provozoval takové činnosti a plnil takové úkoly, které mohly být převedeny na jiného. V případě, že se pro zaměstnavatele, který je fyzickou osobou, zavázala jiná fyzická osoba (člověk) k výkonu závislé činnosti v základním pracovněprávním vztahu v souvislosti s takovou činností nebo s takovými úkoly, které byly vázány (výlučně) na osobu zůstavitele,⁶ nedochází

⁶ Jde například o práci vykonávanou v domácnosti zaměstnavatele (řidiče, kuchaře apod.) nebo o práci spojenou s výkonem povolání, které po smrti zaměstnavatele nemůže vykonávat někdo jiný (pomocníka v ateliéru malíře nebo sochaře).

k přechodu činnosti nebo úkolů na jiného; není tu proto ani přejímající zaměstnavatel, na něhož by mohla přejít práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů zůstavitelových zaměstnanců.⁷

7. JAKÝ JE SMYSL § 342 ZÁKONÍKU PRÁCE?

Při „zániku“ zaměstnavatele může základní pracovněprávní vztah zaniknout, jen jestliže nepřešel na přejímajícího zaměstnavatele. Došlo-li k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů na jiného, základní pracovněprávní vztah nadále – bez ohledu na smrt zaměstnavatele – trvá (pokračuje u přejímajícího zaměstnavatele) a užití ustanovení § 342 zákoníku práce je v takovém případě již z tohoto důvodu vyloučeno. Ustanovení § 342 odst. 1 části věty první před středníkem zákoníku práce lze proto užít jen v těch případech, v nichž zůstavitel provozoval činnosti nebo plnil úkoly, které pojmově nemohou být převedeny na jiného; jinak se nemůže uplatnit už proto, že práva a povinnosti ze základního pracovněprávního vztahu přešla na jiného (na dědice nebo jiného právního nástupce zůstavitele), přičemž do skončení pozůstalostního řízení (popřípadě do zpeněžení v likvidaci pozůstalosti) jsou předmětem správy pozůstalosti.

Zbývá se vyjádřit k tomu, jak naložit s § 342 odst. 1 části věty první za středníkem a s § 342 odst. 1 větou druhou zákoníku práce a s „pokračováním v živnosti“ v nichž zmíněném.

Pokračovat v živnosti „až do skončení řízení o projednání dědictví“ mohou osoby uvedené v § 13 odst. 1 živnostenského zákona, z nichž se pozůstalosti mohou týkat jen osoby zmíněné v § 13 odst. 1 písm. a), b), c) a e) živnostenského zákona, tedy „správce pozůstalosti, anebo vykonavatel závěti, náleží-li mu správa pozůstalosti“, „dědicové ze zákona, pokud není dědiců ze závěti“, „dědicové ze závěti a pozůstalý manžel nebo partner, i když není dědicem, je-li spoluvlastníkem majetku používaného k provozování živnosti“, a „pozůstalý manžel nebo partner splňující podmínku uvedenou v písmenu c), pokud v živnosti nepokračují dědicové“. Právní úprava v živnostenském zákoně ovšem náležitě „nebere na vědomí“, že až do skončení řízení o pozůstalosti smí s pozůstalostním jměním nakládat (způsobem stanoveným v zákoně a výše popsaným) jen ten, komu přísluší (podle výše uvedených hledisek) správa pozůstalosti, aniž by bylo významné, zda mu také svědčí dědické právo po zůstaviteli, popřípadě zda měl majetek se zůstavitelem ve společném jmění nebo ve spoluvlastnictví.⁸ Dědic zůstavitele z pořízení pro

⁷ Bez zajímavosti není v této souvislosti § 1010 Osnovy Československého občanského zákoníku z roku 1937, podle něhož „Podle povahy a účelu pracovního poměru je posouditi, jak působí smrt zaměstnavatele na pracovní poměr, zejména zdali je překážkou prací podle § 989 (rozumí se překážkou, při níž zaměstnanci náleží – řečeno dnešní terminologií – náhrada mzdy), nebo zdali práva a povinnosti ze smlouvy přecházejí na dědice, nebo zdali se pracovní poměr skončí“. Tato navrhovaná úprava výstižně zdůrazňovala nikoliv „pokračování v živnosti“ na místě zůstavitele, ale to, zda „povaha a účel“ základního pracovněprávního vztahu vyžaduje (umožňuje) přechod práv a povinností na přejímajícího zaměstnavatele nebo zda je s ní spojen zánik základního pracovněprávního vztahu.

⁸ Živnostenský zákon (zákon č. 455/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů) není v tomto směru, bohužel, osamoceným případem. Obdobným způsobem nesouladnými s novou úpravou dědického práva účinnou od 1. 1. 2014 jsou například § 40 odst. 5 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), § 26 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla

případ smrti nebo ze zákona nemůže (v době do skončení řízení o pozůstalosti) dost dobře pokračovat v živnosti zůstavitele, jestliže mu nepřísluší spravovat majetek zůstavitele, potřebný k provozu živnosti. Příkladně z pohledu § 342 odst. 1 zákoníku práce může být významné jen takové pokračování v živnosti, které (v zájmu a ve prospěch dědiců, kterým bude v usnesení o dědictví posléze potvrzeno nabytí dědictví) učinila (u příslušného správního úřadu) osoba, jíž přísluší správa pozůstalosti; kdyby tak nečinila, pak může přicházet v úvahu zánik pracovněprávního vztahu uplynutím 3 měsíců ode dne smrti zůstavitele, avšak takový zánik by se netýkal pracovněprávních vztahů, které již smrtí zůstavitele přešly – jak vyloženo výše – na přejímajícího zaměstnavatele.

Uvedené se samozřejmě týká rovněž pokračování „v poskytování zdravotních služeb podle zákona o zdravotních službách“.⁹

DEATH OF AN EMPLOYER AND TRANSFER OF RIGHTS AND OBLIGATIONS FROM INDUSTRIAL RELATIONS

Summary

This article deals with the death of a natural person as a legal event giving rise to rights and obligations for other persons and the administration of the estate which is performed at the time of death of the deceased until the end of proceedings on the estate. As the subject of the administration of the estate is also deemed performance of rights and obligations of the deceased as an employer. Where the activities and tasks of the deceased employer are associated with the inheritance fortune, they pass under the conditions specified in Section 338 of the Labour Code to the heir as the successor employer or to persons who acquire the property of the deceased as legatees or during liquidation of the estate. Extinction of the fundamental industrial relationships upon the death of an employer who is a natural person, under Section 342 of the Labour Code, comes into consideration only in those cases where the rights and obligations arising from industrial relations has not passed (could not pass) to the transferee employer.

Key words: death of an employer, transfer of rights and obligations from industrial relations, estate administration, legatee, estate liquidation

Klíčová slova: smrt zaměstnavatele, přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů, správa pozůstalosti, dědic, likvidace pozůstalosti

---

a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, § 10 odst. 9 až 11 zákona č. 458/2000 Sb. o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, nebo § 58 odst. 5 zákona č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ Rozumí se především podle zákona č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).